

De Bandoensse huisvrouw, nov. 1936

Jonge Vrouwen in Crisistijd.

Zo nu en dan kom je wat tegen, dat je eerbied inboezemt voor de werkloze Jeugd. Dan ga je geloven, dat het waar is: dat moeilijke tijden weer de beste krachten stalen, krachten, die in weelde en voorspoed aan het verslappen waren. U kent wellicht, net als ik, het dorpsfactotum. De vrouw, die in een bepaald dorp er haar beroep van maakt, er haar levensonderhoud in vindt, overal en iedereen bij te springen. Tegen betaling het meest uiteenlopende werk te verrichten.

Ik ken er zo een, die mij en andere vrouwen het houden van een buitenhuis mogelijk maakt of liever: verlicht. Ja zeker: verlicht. Laat niemand geloven, dat het hebben van een buitenhuis makkelijk is voor de huisvrouw. Dat dorpsfactotum opent het, heeft de sleutels van koffers en kasten, maakt de bedden op, neemt in ontvangst wat mevrouw over de post aan de leveranciers besteld heeft; etc. etc. Zodat, als je met je stadse dienstbode, die meestal dat naar buiten trekken een corvee vindt, arriveert, de huishouding dadelijk zijn gang kan gaan.

Factotum wast voor je in dien tijd, komt koken, als je steeds dienstbode „ook wat moet genieten” — Ze sluit achter je, als je weg gaat en neemt tot de laatste gebruikte handdoek weg, dat je vooral niets beschimmeld of met het weer erin zal vinden als je weer terugkomt.

In het dorp heeft ze de sleutels van de huizen, waarvan de bewoners op reis zijn. Ze lucht, ze geeft de planten in de vensterbanken water, ze verzorgt de achtergelaten huisdieren, ze besproeit de tuinen.

Voorts gaat ze oppassen bij haar dorpsgenoten, die kleine kinderen hebben en er weleens een dagje uit willen. Dat doet ze bijvoorbeeld voor de huisvrouw, die een manufactuurwinkel heeft, en uit godsdienstige overwegingen slechts de drie tweede feestdagen uitgaat in het hele jaar: tweede Paaschdag, tweede Pinksterdag, tweede Kerstdag. Zulke vrouwenlevens worden nu nog geleefd!

Ze naait voor velen, wast voor nog meer, stopt kousen, verstelt linnengoed voor tientallen. Ook haalt ze de dame van de grootste villa af, opdat die in haar wandelwagen de natuur kan genieten, omdat haar benen allang niet best zijn. En ze slaapt vaak daar, waar de heer des huizes afwezig is en de huisvrouw om de een of andere reden den nacht niet in wil zonder een kloke één naast zich. — Dat is het factotum, de doe-al,

zooals de kunstwoordentolk vertaalt, van het dorp. En nu heeft er zich in de grote stad een jonge vrouw op het beroep van factotum geworpen en ze heeft keurige circulaires verzonden. Een ervan is op mijn schrijftafel terecht gekomen. Ik zal U er iets uit citeeren. De aanhef is gedrukt in grote letters en luidt:

„Wenscht Gij —”.

Dan volgen tal van Uw eventuele wenschen. De eerste is:

„Iemand, die Uw koffers komt pakken?”

Ik heb pas nog in de Haagse Post een uitgebreid artikel gelezen over het speciale beroep van kofferpakster in Engeland, dat naar al geheel ingeburgerd is. De kofferpakster, die het woord had, legde uit, dat ze het hele jaar door werk had, omdat men tegenwoordig het hele jaar door op reis gaat. 's-Zomers naar buiten, in voor- en najaar naar 't Zuiden, in 't najaar ook naar „the Moors”, de Schotse moerassen.

In de winter naar de wintersport.

Bij het inpakken hoort ook het zeer grondig en in de puntjes in orde brengen. Wie inpakt, zal ook uitpakken en vanzelf is er dan heel wat vast aan dat weer-in-orde-brengen. Ik vervolg de vragen naar Uw wens:

„een juffrouw, die met U gaat zwemmen, zowel als gezelschap als om U les te geven?

een deskundige, die U vergezelt bij het kopen van Uw japon?

Iemand, die Uw fijne japonnen komt opstrijken?

Iemand, die Uw kinderpartijtjes verzorgt?

Iemand, die snoezige jumpers en zwempakken voor U breidt?

Iemand, die U aan huis vakkundig opmaakt of schminkt, als ge uit gaat?

Een borduurster voor kleedjes, kussens?

Iemand, die U tips geeft voor aardige verrassingen?

Schrijft U dan aan mij. Ik help U aan al dergelijke kleinigheden. De kosten van mijn advies of hulp zijn heel gering.

En dan volgt er slechts één onderteekening. Dus er is ergens een vrouw, die al deze kunsten en wetenschappen tegelijk beoefent. Nu is er één ding zo jammer. Onder haar naam staat haar adres. En dat is ergens zó ver weg, aan de uiterste periferieën van de stad, dat de juffrouw zoo goed als niet te bereiken is. Ver over de beide bruggen heen, die liefelijke bruggen van ons Rotterdam. En ze heeft geen telefoon. Dat

FLIT

het insectengif, dat altijd doodt!

Riskeer Uw gezondheid en Uw rust niet door waardeloos insectengif te gebruiken of te kopen hetwelk een imitatie van Flit is. Onthoudt dat er slechts één Flit bestaat. Flit wordt alleen verkocht in het gele blik, met de soldaat en de zwarte band, en verzegeld om frauduleus vullen van gebruikte blikken onmogelijk te maken. Het geeft geen vlekken. U kunt op Flit vertrouwen dat het alle huis-insecten zal doden.

Strooi het nieuwe FLIT-POEDER in reten en spleten. Kruipende insecten raken dit aan en sterven.

Indien de soldaat niet op het blik staat, is het geen FLIT

is haar natuurlijk te duur. Of liever, ze vreest, dat 't te duur is. Maar misschien had ze moeten bedenken: „dat de cost voor de baet gaat. — Zeker, ik kan een tweecents briefkaart schrijven — verbeeld U, het lokale port is sedert 1 Augustus twee en drie cent — en ik zal dat wel doen ook. — Maar ik weet, hoe weinig „de mensen” daartoe komen. Met een telefoon geloof ik zeker, dat die originele en kordate juffrouw een goede kans maakt.

Een mijner kennissen, die zelf haar wagen rijdt, heeft onlangs een aardige ontmoeting gehad, met ook een originele juffrouw. Ze reed van den Haag naar Amsterdam. Omstreeks het Boschhek stond er een keurig gekleed jong meisje met kennelijk een draagbare schrijfmachine in de hand en stak de andere hand op om mee te mogen rijden.

Een werkende vrouw als mijn kennis helpt een blijkbaar ook werkende vrouw graag. Dies nam ze het meisje mee. Onderweg kwam het tot een praatje. Het meisje met de portabel vertelde het volgende:

Ze was een kantoorbediende zonder werk. Ze kon zeer goed stenograferen en machineschrijven. Haar spaargeld had ze bij den aanvang van haar werkloosheid besteed aan een draagbare schrijf-

machine en een keurig degelijk mantelpakje met gummi-regencape. Ze zocht uit de couranten de huwelijksaankondigingen van mensen, die wellicht iets betalen konden. Dan woonde ze de kerkelijke plechtigheid bij, stenografeerde de preek, werkte die onmiddellijk uit op haar schrijfmachine in de eerste de beste lunchroom en begaf zich dan naar het huis der bruid, waar ze de preek in enige exemplaren te koop aanbood. Ze liet den prijs over aan de gulheid van den vader der bruid of aan die der andere gasten. Dat viel vaak mee. Dien morgen had ze f 25.— ontvangen van een gelukkigen bruidsvader.

Nu moest ze weer naar huis, naar Amsterdam. Morgen zou ze in Hilversum werk hebben, overmorgen weer in Den Haag. Maar alles met handopsteken.

Anders bleef er niet genoeg over, want je kreeg ook weleens te horen, dat men er niet voor voelde. En dan was je dag weg en je onvermijdelijke onkosten: koffie en een broodje in de lunchroom, waren voor niets gemaakt.

Mijn kennis vond haar een kranig meisje en wenste haar veel succes, een heilwens, waarmee zij allen waarschijnlijk instemt.

S. Lugten-Reys.